

**ПОЛОЖЕННЯ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ "ПРО АКЦІОНЕРНІ ТОВАРИСТВА"
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР 0952, ПІДГОТОВАНОВОГО ДО ДРУГОГО ЧИТАННЯ В ПАРЛАМЕНТІ, ЯКІ ВИРІШУЮТЬ ДІЮЧІ
ПРОБЛЕМИ КОРПОРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКЕ РЕГУЛЮЄ ДІЯЛЬНІСТЬ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ**

Опис проблеми	Шляхи вирішення цієї проблеми в Проекті
Відсутність ефективних гарантій захисту базових прав акціонерів	
Недотримання права міноритарних акціонерів на участь у управлінні товариством	<p>Установлюється заборона на будь-які форми обмеження щодо кількості акцій і кількості голосів з акцій, які належать одному акціонерові</p> <p>Визначається перелік прав акціонерів-власників привілейованих акцій, у тому числі й право голосу при рішенні певних питань</p> <p>Передбачається можливість представництва в наглядацькій раді й ревізійній комісії за рахунок введення процедури кумулятивного голосування з обрання членів таких органів у публічних АТ</p> <p>Знижено з 10 % до 5 % поріг для обов'язковості включення питань до порядку денного загальних зборів на вимогу акціонерів</p> <p>Установлюється винятковий перелік випадків для відмови у включенні пропозицій акціонерів до порядку денного загальних зборів, а також надається право оскаржити в суд необґрунтовану відмову про включення пропозицій акціонерів до порядку денного загальних зборів. Суд може зобов'язати провести загальні збори з питання, необґрунтовано не включеного до порядку денного загальних зборів.</p> <p>Пропонований акціонерами, які володіють більше 5 % акцій, порядок денний загальних зборів не може бути змінений, а може бути тільки лише доповнений</p> <p>Регламентовано порядок участі представників акціонерів на підставі доручення: встановлені вимоги до її посвідчення, передбачається можливість зазначення в дорученні завдання на голосування, а також її видача декільком представникам, передбачене право заміни представника на загальних зборах</p> <p>Визначено перелік питань, з яких акціонери не мають права у статуті визначити іншу кількість голосів, необхідних для прийняття таких рішень</p>
Порушення права міноритарних акціонерів	Установлено обов'язок особи, яка веде реєстр власників акцій товариства, на вимогу акціонера надати інформацію про включення його до реєстру акціонерів, що мають право на участь у загальних зборах

на участь у загальних зборах акціонерів	Підвищено вимоги до повідомлення акціонерів про проведення загальних зборів у частині необхідності вказівки дати, часу й місця проведення загальних зборів, із вказівкою конкретної адреси й кімнати (офісу), час початку й закінчення реєстрації акціонерів, порядку ознайомлення з матеріалами при підготовці до загальних зборів.
	Передбачена необхідність проведення загальних зборів акціонерів винятково за місцезнаходженням АТ, крім випадків, коли на момент скликання загальних зборів 100 % акцій належать особам, що не є резидентами України
	Регламентується порядок реєстрації акціонерів та їхніх представників для участі в загальних зборах, а також установлюється винятковий перелік підстав для відмови в реєстрації
	Загальні збори не можуть початися раніше часу, зазначеного в повідомленні про його проведення
	Передбачається обов'язкове створення реєстраційної та лічильної комісії, яка перешкоджатиме зловживанням при допуску акціонерів до зборів і підрахунку голосів
	Акціонери, що володіють більше 10 % акцій, мають право призначити своїх представників для контролю за процедурою реєстрації акціонерів (їхніх представників) для участі на загальних зборах
	Установлено вичерпний перелік підстав для недопуску акціонера до загальних зборів
	Передбачається обов'язкова видача акціонерові письмової відмови в його реєстрації на руки
	Передбачається право фіксувати перебіг загальних зборів технічними засобами
	Закріплюється обов'язок надання акціонерам і самому товариству реєстру акціонерів та інформації, необхідних для проведення загальних зборів, у тому числі позачергових загальних зборів, ініційованих акціонерами
Недотримання права міноритарних акціонерів на одержання доходу від володіння акціями	Регламентовано порядок і терміни виплати дивідендів. Передбачається обов'язкове повідомлення акціонерів і фондової біржі про виплату дивідендів
	Гарантовано право акціонерів вимагати викупу своїх акцій за ринковою вартістю особою, яка придбала контрольний пакет акцій АТ (50 % і більше)
	Визначаються наслідки невиконання вимоги щодо викупу товариством в акціонерів їхніх акцій за ринковою вартістю у вигляді мізерності відповідних договорів купівлі-продажу
	Уводиться обов'язкова вимога з викупу товариством акцій за ринковою вартістю в акціонерів, які голосували проти рішень з істотних питань: реорганізація АТ; зміна статутного фонду; здійснення товариством значної угоди. При цьому обов'язок використання бюлетенів для голосування при голосуванні

	<p>з таких питань, а також обов'язок з їхнього зберігання забезпечить реалізацію такого права викупу й мінімізує можливі зловживання</p> <p>Передбачено механізм визначення ринкової вартості акцій АТ у разі пред'явлення акціонером вимоги про викуп його акцій</p>
Ігнорування права міноритарних акціонерів на інформацію про діяльність товариства	<p>Регламентовано й гарантовано порядок ознайомлення з документами, необхідними для прийняття рішень із питань порядку денного загальних зборів. Передбачається обов'язкове визначення особи, відповідальної за надання документів для ознайомлення. При цьому також забезпечується право на ознайомлення з такими документами й у разі внесення в них змін у зв'язку зі зміною порядку денного або виправленням помилок</p> <p>Визначається перелік документів, зберігання яких є обов'язковим для АТ протягом усього терміну його діяльності і які підлягають наданню акціонерам для ознайомлення</p> <p>Регламентується процедура ознайомлення акціонерами з документами про діяльність АТ, у тому числі, місце ознайомлення, терміни для ознайомлення, відповідальні особи товариства</p> <p>Вирішено проблему напрямку "порожніх конвертів" – вся інформація направляється акціонерів листом з описом вкладення й повідомленням про вручення</p> <p>Надано право акціонерам, які володіють більше 10 % акцій, вимагати проведення за свій рахунок аудита діяльності АТ, а також передбачені конкретні гарантії реалізації такого права, зокрема, у вигляді обов'язку товариства забезпечити доступ аудитора до такої перевірки й необхідних документів, установлення термінів надання документів для перевірки.</p> <p>Акціонери мають право вимагати від товариства, а товариство зобов'язане надати інформацію про своїх афілійованих осіб</p>
	<p>Навмисне блокування проведення загальних зборів акціонерів</p> <p>Можливість підписання між акціонерами угод з корпоративного управління, що передбачає, у тому числі, відповідальність за блокування проведення загальних зборів</p>
	<p>Можливість незаконного проведення загальних зборів</p> <p>Порядок скликання та проведення загальних зборів акціонерів, порядок повідомлення про зміни на порядку денному обов'язково вказуються в статуті АТ</p> <p>Передбачено додаткові гарантії законності проведення загальних зборів шляхом обов'язкового створення рахункової й реєстраційної комісії</p> <p>Визначено місце й час проведення загальних зборів акціонерів. Не допускається зміна місця проведення загальних зборів, а також затвердженого порядку денного на самих зборах.</p>

	<p>Регламентовано процедури: скликання та проведення загальних зборів; підрахунку голосів; оформлення результатів загальних зборів; проведення заочного голосування</p> <p>Передбачається обов'язок використання бюлетенів для голосування при рішенні ряду питань, а також установлені гарантії, які дозволяють уникнути зловживання при використанні таких бюлетенів (установлені вимоги до форми й ознайомлення акціонерів з такою формою, передбачений вичерпний перелік підстав для визнання бюлетенів недійсними)</p>	
Відсутність публічності в діяльності АТ	<p>Передбачається інформування товариства, ГКЦПФР, біржі, а також оприлюднення інформації про намір придбати значний (10 % і більше) пакет акцій АТ, що забезпечить прозорий процес концентрації акцій</p> <p>Установлюється обов'язок для публічних АТ пройти лістинг і залишатися в реєстрі хоча б однієї фондової біржі</p> <p>Підвищується роль організованого фондового ринку як механізму контролю над публічними АТ за допомогою встановлення обов'язку таких АТ інформувати фондову біржу про свою діяльність (зокрема, про проведення загальних зборів і їх порядок денний)</p> <p>Передбачено право посадових осіб АТ, аудитора, представника трудового колективу бути присутнім при проведенні загальних зборів за запрошенням осіб, що їх скликали</p> <p>Підвищується публічність діяльності органів управління АТ (наглядацької ради, виконавчого органу) за допомогою надання права бути присутнім на засіданні таких органів членам інших органів управління товариством, представникові трудового колективу</p> <p>Установлено обов'язок для публічних АТ мати власну веб-сторінку в мережі Інтернет</p> <p>Установлено обов'язок товариства з надання акціонерам і ГКЦПФР на їх вимогу інформації про афілійованих осіб</p>	
	<p>Установлено механізми визначення ринкової вартості акцій і закріплено за наглядацькою радою обов'язок з її визначення за рахунок коштів товариства</p> <p>Акції товариства повинні розміщатися за ціною не нижче їхньої ринкової вартості</p> <p>Акції публічного АТ повинні пройти лістинг на фондовій біржі</p>	
	<p>Оскарження акціонером у суд відмови про включення його питань до порядку денного загальних зборів не припиняє проведення таких загальних зборів</p> <p>Суд може залишити чинними рішення загальних зборів, якщо порушеннями в процедурі скликання й проведення загальних зборів не порушені права акціонера, що зменшує ризики блокування роботи АТ за допомогою подачі "надуманих" позовів</p>	
	Відсутність інформації про реальну вартість компаній	
	Зловживання акціонерами своїми правами	

	<p>Передбачається скорочений термін позовної давності у 3 місяці для оскарження рішень загальних зборів</p> <p>Акціонер має право оскаржити рішення загальних зборів з питань, які дають йому право вимагати обов'язкового викупу його акцій тільки лише після одержання відмови (або недержання відповіді протягом 30 днів) у задоволенні його вимоги про обов'язковий викуп акцій</p> <p>З метою запобігання зловживання правом акціонера на ініціювання аудиторської перевірки кількість таких перевірок обмежується: не більше двох перевірок на рік</p> <p>Передбачається гарантія від необґрунтованих вимог акціонерів щодо одержання документів про діяльність АТ, зокрема, акціонери не мають права вимагати документи бухгалтерського обліку, які не стосуються значних угод, а також угод із зацікавленістю</p>
Фактичне нівелювання інституту переважного права акціонерів на придбання акцій	<p>Регламентовано порядок реалізації й захисту переважного права на придбання акціонером частки АТ акцій, продаваних як іншим акціонером, так і самим товариством при додатковій емісії</p> <p>Обмежено можливості порушення такого права за рахунок передачі акцій у заставу</p>
Зловживання особами, тією чи іншою мірою контролююча діяльність АТ	<p>Установлюється заборона посадовим особам вимагати в акціонерів-працівників АТ інформацію про голосування на загальних зборах, намірах продажу його акцій, передачі доручень для участі в загальних зборах. Також установлюється відповідальність за порушення даної заборони, у тому числі шляхом виключення цих осіб з органів управління АТ.</p> <p>Повноваження з організації та проведення загальних зборів акціонерів передані від виконавчого органу до наглядацької ради, що дозволить мінімізувати зловживання з боку виконавчого органу й сприятиме захисту прав акціонерів</p> <p>Регламентовані підстави й порядок дострокового припинення повноважень членів наглядацької ради й виконавчого органу дозволяти гарантувати права товариства від "несумлінних" дій посадових осіб таких органів</p> <p>Уводиться механізм обов'язкового попереднього узгодження органами товариства (незацікавленими членами наглядацької ради або загальними зборами) угод, у результаті яких є зацікавленість посадових осіб товариства, акціонерів та їхніх афілійованих осіб</p> <p>Надається ефективна форма контролю над зловживаннями з боку виконавчого органу за допомогою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - введення права вимагати протокол засідання даного органу для членів наглядацької ради й представника трудового колективу, які були присутні на даному засіданні; - можливості відсторонити за рішенням наглядацької ради голови виконавчого органу або особи, яка

	<p>здійснює повноваження одноособового виконавчого органу, від виконання своїх обов'язків у разі, якщо рішення про припинення повноважень цих осіб статутом товариства віднесено до компетенції загальних зборів акціонерів</p> <p>Передбачається обов'язок надання посадовими особами органів АТ документів про фінансово-господарський стан товариства на вимогу ревізійної комісії (ревізора) і аудитора</p> <p>Віднесення до компетенції наглядацької ради й загальних зборів акціонерів повноважень за висновком значних угод з активами товариства є діючим механізмом від зловживань виконавчого органу при укладанні таких угод</p>
Неможливість оперативного прийняття рішень з важливих питань	<p>Уведено спрощену процедуру прийняття рішень в АТ, у яких один акціонер: без публікації, повідомлень, реєстрацій, підрахунку голосів і інших загальних процедур</p> <p>Скорочено з 45 до 30 календарних днів термін для публікації оголошення й персонального повідомлення акціонерів про проведення загальних зборів</p> <p>Вимога про публікацію оголошень про проведення загальних зборів не поширюється на АТ з кількістю акціонерів до 1000 осіб</p> <p>Перерозподіляється компетенція між загальними зборами й наглядацькою радою на користь останньої, що дозволить підвищити оперативність прийняття рішень</p> <p>Передбачається можливість підготовки й проведення наглядацькою радою позачергових зборів акціонерів у скорочений термін (крім питання обрання членів наглядацької ради) - 15 днів замість 30 днів</p> <p>Передбачається можливість створення в АТ, кількість акціонерів яких не перевищує 100 осіб, одноособового ревізора замість колегіальної ревізійної комісії</p>
Відсутність механізмів для ефективної протидії "рейдерам"	<p>Наявність прописаної в законі процедури створення АТ і первинного розміщення його акцій ускладнить рейдерам процес придбання акцій АТ на первинному ринку</p> <p>Наявність переважного права акціонером частки АТ на придбання акцій, проданих акціонерами й розташовуваних самим АТ при додатковій емісії, ускладнює рейдерам процес придбання акцій частки АТ на вторинному ринку</p> <p>Передбачається перехід до існування акцій винятково в бездокументарній формі як більше захищеної форми від можливих зловживань із паперовими носіями</p> <p>Регламентовані вимоги до місця проведення загальних зборів, а також неможливість його зміни дозволять мінімізувати "сумнівну" практику проведення загальних зборів у недоступних місцях або у двох місцях одночасно</p>

	<p>Регламентовано порядок ухвалення рішення про перенесення загальних зборів акціонерів, порядок визначення кворуму. Водночас, визначаються гарантії від необґрунтованого зловживання таким правом за допомогою обмеження максимальної кількості таких перенесень</p> <p>Установлені вимоги відносно скріплення протоколу загальних зборів підписом голови виконавчого органу й печаткою товариства дозволять створити перешкоди для підробки протоколів загальних зборів під час "рейдерських захоплень"</p> <p>Скорочений термін позовної давності в 3 місяці для оскарження рішень загальних зборів акціонерів створять утруднення для використання судових рішень в "рейдерських схемах"</p> <p>Передбачається укладання з членами наглядацької ради цивільно-правових, а не трудових договорів, що дозволить усунути протиріччя корпоративного й трудового законодавства, використовувані рейдерами при "уведенні" своїх осіб в органи управління товариством</p> <p>Передбачається можливість фіксації технічними засобами перебігу загальних зборів акціонерів і засідань наглядацької ради</p> <p>Передбачається право вимагати викупу акцій у разі придбання контрольного пакета акцій, що створить додаткові фінансові утруднення "рейдерам" у процесах одержання контролю над товариством</p> <p>Перерозподіл компетенції між виконавчим органом і наглядацькою радою, а також загальними зборами акціонерів відносно висновок значних угод з активами товариства буде перешкоджати можливості швидкого "висновку" активів товариства</p>
Відсутність чітких, реальних, законодавчо регламентованих механізмів захисту прав власності на акціонерний капітал	<p>Найважливіші питання діяльності АТ віднесені до компетенції загальних зборів акціонерів, що дозволить попереджати "вимивання активів" і "фіктивні банкрутства".</p> <p>Регламентування процедури оприлюднення інформації й повідомлення товариства, ГКЦПФР і біржі, про намір придбати значний (10 % і більше) пакет акцій АТ попередить так звану "приховану" і "миттєву" консолідацію пакета акцій товариства</p> <p>Передбачені вимоги щодо укладання значних угод надають можливість великим акціонерам контролювати рух значних активів товариства</p> <p>Визнання недійсними угод з "зацікавленістю", укладених з порушенням передбаченого Проектом порядку, дозволить мажоритарному акціонеру контролювати рух активів товариства й створить механізми захисту його прав.</p>
Порушення прав акціонерного товариства на	<p>Установлюється заборона на оплату акцій борговими цінними паперами (векселями, облигаціями)</p> <p>У разі оплати акцій майном передбачається необхідність проведення незалежної ринкової оцінки вартості</p>

етапі його заснування й діяльності	такого майна. Це забезпечить створення "реального" розміру статутного фонду АТ
	До оплати 50 % статутного капіталу товариство не має право здійснювати операції, не пов'язані з його створенням, що сприятиме мінімізації зловживань із боку засновників
	Установлюється заборона на надання товариством позик, а також поручництв з позик третіх осіб для придбання акцій такого АТ
	Утримується заборона на одержання товариством у заставу власних акцій
Відсутність регламентованих процедур, що гарантують ефективне керування товариством	Передбачено право всіх фізичних осіб, а не тільки з числа акціонерів, бути членами наглядацької ради й ревізійної комісії, як на платній, так і на безкоштовній основі, що забезпечить можливість формування цих органів кваліфікованими кадрами. Це також вирішить численні проблеми й питання практики формування цих органів, пов'язані з кількістю представників від одного акціонера, членством у раді юридичних осіб тощо
	Виконавчий орган має забезпечити доступ інших органів управління до інформації й документів, необхідних для реалізації їхньої компетенції (у тому числі, членам наглядацької ради, ревізійної комісії)
	Детальним чином регламентується процедура роботи наглядацької ради й виконавчого органу, у тому числі, процедура заміщення тимчасово відсутньої голови такого органу, порядок формування кількісного складу таких органів, проведення засідань, порядок прийняття рішень, порядок і випадки дострокового припинення повноважень членів таких органів.
	Передбачається можливість створення комітетів наглядацької ради (комітет з аудита, комітет з інформаційної політики), а також введення посади корпоративного секретаря, відповідального за взаємодію товариства з акціонерами та інвесторами